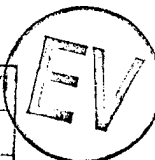

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
641 1719 - 73	
DATO - 3 feb. 2005	
AN 586	EKSP.

EV
HS

WR

WIKBORG REIN

Wikborg, Rein & Co.
Advokatfirma M.N.A.

Oslo
Kronprinsesse Märthas pl. 1
P.B. 1513 Vika, N-0117 Oslo

tel. +47 22 82 75 00
fax +47 22 82 75 01/02
oslo@wr.no
www.wr.no

Foretaksregisteret
NO 947 360 779

Vår ref.: 111006-001 oyh
Ansvarlig partner: Dag Mjaaland

Oslo, 1. februar 2005

Høringsuttalelse fra N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale til lovutkast om pliktige elsertifikater

Vi viser til Olje- og energidepartementets brev av 24. november 2004 vedrørende høring av lovutkast om pliktige elsertifikater, etterfølgende kontakt med departementet og departementets bekreftelse av 30. november 2004 av at N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale er tatt med på høringslisten. På vegne av N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale oversendes herved vedlagt høringsuttalelse til utkast til lov om pliktige elsertifikater.

Spørsmål vedrørende høringsuttalelsen kan rettes til undertegnede eller til Øystein Løseth, Managing Director i N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale (dir. tlf. + 31 20 562 75 01/ oystein.loseth@nuon.com).

Med vennlig hilsen

WIKBORG, REIN & CO

Dag Mjaaland

Vedlegg

Oslo
tel: +47 22 82 75 00
fax: +47 22 82 75 01
oslo@wr.no

Bergen
tel: +47 55 21 52 00
fax: +47 55 21 52 01
bergen@wr.no

London
tel: +44 20 7236 4598
fax: +44 20 7236 4599
london@wr.no

Singapore
tel: +65 6438 4498
fax: +65 6438 4496
singapore@wr.no

Shanghai
tel: +86 21 6339 0101
fax: +86 21 6339 0606
shanghai@wr.no

Kobe
tel: +81 78 272 1777
fax: +81 78 272 1788
kobe@wr.no

Høringsuttalelse
fra N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale
til lovutkast om pliktige elsertifikater

1. februar 2005

INNHOLDSFORTEGNELSE

0	SAMMENDRAG OG ANBEFALINGER	3
1	INNLEDNING	5
2	FORMÅLET MED DEN FORESLÅTTE LOV OM PLIKTIGE ELCERTIFIKATER OG FORUTSETNINGER FOR AT FORMÅLET SKAL NÅS	6
2.1	Innledning	6
2.2	Harmonisering av det norske og det svenske rammeverket for elsertifikatmarkedet	6
2.3	Ivaretagelse av norske interesser i et fremtidig europeisk elsertifikatmarked	11
2.4	Forutberegnelighet for investorer i fornybar energiproduksjon	12
3.	ANDRE KOMMENTARER TIL DET FORESLÅTTE LOVUTKAST	14
3.1	Fastsetting av samlet elsertifikatkvote.....	14
3.2	Tildelingsperioden for elsertifikatberettigete produksjonsanlegg	15
3.3	Elsertifikatenes gyldighetsperiode.....	15
3.4	Godkjenning av produksjonsanlegg	15
3.5	Elsertifikatenes rettslige status	17
3.6	Overføring av retten til å motta elsertifikater	18
3.7	Mulighetene for eksport av fornybar energi og tilhørende ”grønn verdi”	18

Høringsuttalelse fra N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale til lovutkast om pliktige elsertifikater

0 SAMMENDRAG OG ANBEFALINGER

N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale ("Nuon") oversender herved sin høringsuttalelse til utkast til lov om pliktige elsertifikater. Nuon er et ledende europeisk energikonsern med base i Nederland, og har deltatt i utvikling og finansiering av vindmølleprosjekter i Norge. Innføringen av et pliktig elsertifikatmarked vil derfor være av stor betydning for Nuons virksomhet i Norge.

Den foreslåtte lov om pliktige elsertifikater har som overordnet formål å øke produksjonen av fornybar energi i Norge, en målsetning som Nuon fullt ut støtter og har gitt vesentlige bidrag til. En forutsetning for at dette formål skal nås er imidlertid at det foreslåtte elsertifikatmarkedet blir velfungerende. Etter Nuons vurdering er det i denne relasjon en betydelig svakhet ved lovutkastet at eksisterende støtteberettiget produksjon av fornybar energi holdes utenfor markedet. Lovutkastet reiser også andre problemstillinger som bør vurderes nærmere.

Nuons syn på spørsmålet om å utelukke eksisterende produksjon og på andre spørsmål som tas opp i denne høringsuttalelsen, er knyttet til tre avgjørende forutsetninger for et velfungerende elsertifikatmarked. Disse forutsetningene er etter Nuons oppfatning ikke tilstrekkelig drøftet i høringsnotatet og fortjener nærmere vurdering. Dette gjelder:

(i) *Harmonisering av det norske og det svenske rammeverket for elsertifikatmarkedet*

Det synes å være enighet om at etableringen av et felles norsk-svensk marked er en absolutt forutsetning for å oppnå de målsetninger som følger av lovutkastet. Det fremgår både av departementets høringsnotat og en nylig avgitt rapport fra den svenske Energimyndigheten datert 22. desember 2004 ("Konsekvenserna av en utvidgad elcertifikatmarknad") at dette vil fordre harmonisering mellom det eksisterende svenske og det foreslåtte norske elsertifikatmarkedet på en rekke områder.

Til tross for dette synes lovutkastet i liten grad å vektlegge muligheten for, og nødvendigheten av, et felles norsk-svensk rammeverk. Tvert i mot har departementet på flere punkter foreslått løsninger som avviker fra de løsninger som allerede er gjennomført i Sverige. Det er ikke gitt at slike "nasjonale" løsninger gir det beste grunnlag for etablering av felles norsk-svensk sertifikathandel. Viktige spørsmål som bør harmoniseres er bl.a.:

- (a) status for eksisterende støtteberettiget produksjon i det nye elsertifikatmarkedet, og;
- (b) nasjonale tilskuddsordninger utenfor det felles elsertifikatmarkedet.

Harmonisering av det norske og det svenske rammeverket vil etter Nuons syn være viktig for markedets langsiktige stabilitet og utvikling, og dermed også av avgjørende betydning for omfanget av fremtidige investeringer i både eksisterende og nye produksjonsanlegg for fornybar energi.

Slik Nuon ser det, vil en snarlig gjennomføring av et felles norsk-svensk marked kreve større villighet på norsk side til å tilpasse seg det eksisterende svenske sertifikatmarked enn det som følger av lovutkastet. Ellers vil forskjeller mellom det norske og det svenske rammeverket kunne føre til at det reises spørsmål ved hensiktsmessigheten av et felles marked, særlig hvis en virkning av et felles norsk-svensk marked blir en ikke tilsiktet norsk støtte til økt svensk produksjon av fornybar energi.

(ii) *Ivaretagelse av norske interesser i et fremtidig europeisk elsertifikatmarked*

Et norsk-svensk marked for handel med elsertifikater vil i fremtiden med stor sannsynlighet måtte harmoniseres med et felleseuropeisk marked for slik handel (eller tilsvarende EU-initierte incentivordninger). Heller ikke dette perspektivet er i tilstrekkelig grad behandlet i lovutkastet.

Norge og Sverige vil kunne bli pålagt forpliktelser i tilknytning til utviklingen av et felleseuropeisk elsertifikatmarked. Det er derfor avgjørende for investeringsincentivene i det norsk-svenske markedet at systemet antas robust i forhold til fremtidig regeldannelse på EU-nivå. Slike hensyn har lagt viktige føringer for utformingen av det svenske markedet, og vil måtte tas i betraktning også i utformingen av det norske rammeverket for elsertifikathandel.

Enda viktigere er kanskje Norges mulighet til å skape merverdier for norsk kraftproduksjon i et felles norsk-svensk elsertifikatmarked og i et mulig fremtidig felleseuropeisk marked av samme type. I europeisk målestokk har Norge en unik posisjon som produsent av fornybar energi. Norge og Sverige vil ved sin tidlige utvikling av et felles elsertifikatmarked kunne være premissleverandører for den videre utvikling i Europa. I et slikt perspektiv er det ikke gitt at et marked som kategorisk utelukker all eksisterende produksjon, vil tjene Norges interesser.

(iii) *Forutberegnelighet for investorer i fornybar energiproduksjon*

Sist, men ikke minst, vil det være avgjørende for elsertifikatmarkedets funksjonalitet at potensielle investorer oppfatter markedet som stabilt og forutberegnelig. Et viktig aspekt for investorenes tiltro til markedets varighet og stabilitet vil være norske myndigheters tidligere opptreden knyttet til opprettholdelse av stabile tilskudds- og rammevilkår for investorer i fornybar kraftproduksjon. Nuon mener at forslaget om å utelukke tidligere støtteberettiget produksjon fra elsertifikatmarkedet også i denne relasjon er uheldig.

* * * * *

Ovennevnte forutsetninger for et velfungerende marked blir drøftet nærmere i denne høringsuttalelsen. Etter Nuons syn må disse tre forutsetningene vurderes grundig i det videre lovarbeidet.

Denne høringsuttalelsen inneholder også mer detaljerte kommentarer til lovutkastet. Disse kommentarene gjelder hovedsakelig endringer som kan bidra til å etablere stabile og forutsigbare rammevilkår for investorene i fornybar kraftproduksjon i Norge.

1 INNLEDNING

N.V. Nuon er et ledende europeisk energikonsern med base i Nederland. Konsernets virksomhet er hovedsakelig knyttet til produksjon, markedsføring og distribusjon av elektrisitet, gass og varme. I europeisk målestokk er konsernet en betydelig aktør innenfor utvikling, produksjon og handel av fornybar energi. Konsernets heleide datterselskap N.V. Nuon Energy Trade & Wholesale har på ulike måter deltatt i utviklingen og finansieringen av vindmølleprosjekter i Norge, herunder vindmølleparkene på Havøygavlen, Smøla og Hitra, som utgjør ca. 90 % av den nåværende norske produksjonskapasiteten for vindkraft (273 MW).

Nuon har vært en foregangsaktør i det europeiske markedet for fornybar energi og har lenge hatt tro på et felleseuropeisk elsertifikatmarked for fornybar energi. Nuon støtter derfor den norske og europeiske målsetningen om å øke produksjonen og forbruket av fornybar energi. Slik Nuon ser det, har Norge muligheter til å bli et foregangsland i utviklingen av felleseuropeiske incentivordninger for fornybar energi, herunder vindkraft.

Vindkraft ligger i dag an til å gi et vesentlig bidrag til oppfyllelsen av norske myndigheters målsetninger med hensyn til ny fornybar energiproduksjon. Vi viser i denne forbindelse til at regjeringen gjennom St.meld. nr. 29 (1998-99) og Sem-erklæringen har fastsatt en separat målsetning om en årlig produksjon av 3 TWh vindkraft innen 2010. Utviklingen av storskala vindkraftproduksjon i Norge er imidlertid i en tidlig fase, og etablering av vindmølleparker er så langt ikke økonomisk lønnsomt uten særskilte tilskuddsordninger. Erfaringene fra tidligere prosjekter som er gjennomført, eller prosjekter som er under gjennomføring, vil danne grunnlaget for den videre utvikling som kan forventes å finne sted. Nuon har som nevnt bidratt til denne utviklingen gjennom sine engasjementer i eksisterende vindparker, og ønsker også i fremtiden å bidra til videreutviklingen av fornybar energiproduksjon i Norge.

På denne bakgrunn er det etter Nuons oppfatning nå riktig og viktig å få på plass et velfungerende marked for handel med elsertifikater i Norden. Etter Nuons syn vil imidlertid en optimal utvikling av norsk fornybar kraftproduksjon forandre endringer av en del sentrale parametere i lovutkastet.

2 FORMÅLET MED DEN FORESLÅTTE LOV OM PLIKTIGE ELCERTIFIKATER OG FORUTSETNINGER FOR AT FORMÅLET SKAL NÅS

2.1 Innledning

Det overordnede formålet med loven er i lovutkastet angitt å være en økning i elektrisitetsproduksjonen fra fornybare energikilder, som forutsetningsvis vil måtte komme fra nye anlegg eller bedre utnyttelse av eksisterende anlegg. Et vilkår for at produksjonen og forbruket av fornybar energi skal kunne økes, er at det etableres et velfungerende elsertifikatmarked. Dette avsnittet tar for seg tre sentrale forutsetninger for et velfungerende marked, forutsetninger som bare i begrenset utstrekning er drøftet og tillagt vekt i lovutkastet.

Forutsetningene er:

- (i) harmonisering av det norske og det svenske rammeverket for elsertifikatmarkedet, jf. punkt 2.2,
- (ii) ivaretagelse av norske interesser i et fremtidig europeisk elsertifikatmarked, jf. punkt 2.3, og
- (iii) forutberegnelighet for investorer i fornybar energiproduksjon, jf. punkt 2.4.

2.2 Harmonisering av det norske og det svenske rammeverket for elsertifikatmarkedet

2.2.1 Innledning

Etablering av et felles norsk-svensk rammeverk for handel med elsertifikater vil være avgjørende for levedyktigheten til et norsk-svensk elsertifikatmarked. Det svenske markedet har vært i funksjon siden 1. mai 2003. De løsninger som er valgt på svensk side så langt, og den videre utviklingen i Sverige, vil og bør derfor være viktige premisser for det lovarbeid som nå pågår i Norge. Nuon mener det er uheldig at lovutkastet på flere punkter avviker klart fra det systemet som allerede er innført i Sverige. Dette vil kunne svekke mulighetene for å oppnå norsk-svensk enighet om innføringen av et felles marked.

Så vidt Nuon kjenner til har det i noen tid pågått forhandlinger mellom norske og svenske myndigheter med tanke på å etablere et felles elsertifikatmarked. Den svenske Energimyndigheten har i sin rapport av 22. desember 2004 pekt på en rekke spørsmål som må eller bør harmoniseres for at det felles norsk-svenske markedet skal fungere. Enkelte av disse spørsmålene er også fremhevet i det norske høringsnotatet, uten at det fremgår nærmere hvordan harmoniseringen er tenkt gjennomført på de punkter der det norske lovutkastet avviker fra den eksisterende svenske loven.

Spørsmål som i henhold til den svenske rapporten må eller bør harmoniseres omfatter blant annet:

- (i) ulikheter med hensyn til status for eksisterende produksjon,
- (ii) forskjeller mellom norske og svenske tilskuddsordninger utenfor elsertifikatmarkedet,
- (iii) forskjeller i fastsetting av samlet elsertifikatkvote,
- (iv) lovens varighet,
- (v) elsertifikatenes gyldighetsperiode,
- (vi) hovedprinsippene for avgrensning av elsertifikatberettiget produksjon,
- (vii) tildelingsperioden for elsertifikatberettigede produksjonsanlegg, og
- (viii) elsertifikatenes rettslige status.

Nuon vil i denne delen av høringsuttalelsen vektlegge to sentrale forhold som vil kunne vanskeliggjøre en effektiv gjennomføring av et felles norsk-svensk marked; (a) ulikheter med hensyn til status for eksisterende produksjon og (b) ulikheter med hensyn til øvrige tilskuddsordninger for fornybar produksjon. Disse forholdene er av sentral betydning for en vellykket og effektiv implementering av det norsk-svenske elsertifikatmarkedet. Avslutningsvis i dette punkt drøftes legitimiteten til et norsk-svensk elsertifikatmarked som ikke er tilstrekkelig harmonisert. Andre spørsmål, herunder flertallet av dem som er nevnt ovenfor, vil bli behandlet i punkt 3.

2.2.2 Status for eksisterende elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder

Slik Nuon ser det, er det uheldig at lovutkastet avviker fra rammeverket for det eksisterende svenske elsertifikatmarkedet når det gjelder status for eksisterende produksjon. Da det svenske markedet ble opprettet, omfattet det fornybar produksjon i størrelsesorden ca. 6 TWh per år. Elsertifikatberettiget produksjon er frem til i dag øket til ca. 10 TWh per år, hovedsakelig gjennom optimalisering av eksisterende produksjonsanlegg. Hovedtyngden av den elsertifikatberettigede produksjon er biokraftproduksjon med base i den svenske skogindustrien.

I den svenske Energimyndighetens rapport kommenteres problemstillingen på følgende måte (s. 61):

"I Sverige diskrimineras inte mellom befintlig och ny produktion medan den föreslagna elsertifikatordningen i Norge med vissa undantagen fokuserar på ny produktionskapacitet med byggstart efter 1 januari 2004. I praktiken innebär detta att norske kvotpliktiga kommer att på den gemensamma marknaden få subventionera

befintliga svenska anläggningar vilket kan anses orättvist och i förlängningen skapa ytterligare legitimitetsproblem.”

Konklusjonen i Energimyndighetens rapport er at vesentlige forskjeller mellom landenes avgrensning av elsertifikatberettiget produksjon er uheldig, og at norsk og svensk lovgivning på dette punkt bør harmoniseres. Nuon deler Energimyndighetens syn, og mener videre at harmoniseringen mellom de to lands systemer bør bestå i at det norske lovutkastet utvides til å omfatte enten (a) all kraftproduksjon som tidligere har vært tilskuddsberettiget, eller (b) all kraftproduksjon som ville ha vært omfattet dersom det svenske regelverket for avgrensning av elsertifikatberettiget produksjon ble anvendt i Norge. Forskjellen mellom disse to alternativene vil i hovedsak være at eksisterende vannkraftanlegg med effekt under 1,5 MW og eksisterende biokraftproduksjon vil være inkludert i det siste forslaget.

Ved siden av at det svenske sertifikatregimet alt er på plass, mens det norske er på utviklingsstadiet, finnes det en rekke andre hensyn som taler for at det norske lovutkastet bør tilpasses det svenske elsertifikatmarkedets avgrensning av elsertifikatberettiget elektrisitetsproduksjon. Dette gjelder:

(i) Likviditet i markedet

Stabile markedsforhold fordrer en viss likviditet i markedet. Dersom all eksisterende produksjon utelates, er det antydning at elsertifikatberettiget produksjon i Norge ved markedets foreslåtte oppstart, 1. januar 2006, vil være ca. 0,2 TWh per år. Dersom løsning (a) ovenfor legges til grunn, vil det elsertifikatberettigete produksjonsvolumet kunne øke til totalt 1 TWh per år, og dersom løsning (b) legges til grunn, vil ytterligere 1 TWh per år kunne innlemmes i elsertifikatmarkedet fra første virkeår, jf. Norges vassdrags- og energidirektorats ("NVE") rapport 11-2004 pkt. 3.4.2 ("Grønne sertifikater – Utredning om innføring av et pliktig sertifikatmarked for kraft fra fornybare energikilder"). Dersom svenske myndigheter derimot skulle tilpasse sitt marked til den foreslåtte norske løsning, med utelukkelse av eksisterende produksjon fra markedet, vil store deler av den eksisterende svenske elsertifikatberettigede produksjon på 10 TWh per år måtte tas ut. Muligheten for å skape et fungerende felles marked vil da bli sterkt begrenset. Hensynet til likviditet i markedet tilsier derfor en tilsvarende tilnærming i Norge som for det eksisterende svenske markedet.

Nuon har ingen preferanser for så vidt gjelder valg av alternativ (a) eller (b) omtalt ovenfor, men noterer at NVE i sin rapport nr. 11-2004 konkludert med at det er naturlig å legge til grunn alternativ (a) ved innføring av et pliktig elsertifikatmarked.

(ii) Mangel på konsekvens med hensyn til skjæringstidspunkt for eksisterende produksjon og behovet for likviditet i markedet

Departementets argumentasjon omkring behovet for å avgrense mot eksisterende elektrisitetsproduksjon contra behovet for likviditet i elsertifikatmarkedet er etter Nuons syn lite konsekvent. Det fremheves riktignok i høringsnotatet som en svakhet ved lovutkastet (og dermed ved den avgrensning av berettiget produksjon som er valgt) at likviditeten i det norske

markedet vil være begrenset i en innledende fase. Denne svakheten er imidlertid i følge høringsnotatet til å leve med, fordi etableringen av et felles norsk-svensk elsertifikatmarked vil sørge for tilstrekkelig likviditet. Det som ikke påpekes i denne sammenheng er at de svenske elsertifikatene som kommer til i overveiende grad stammer fra produksjonsanlegg som eksisterte allerede før etableringen av det svenske elsertifikatmarkedet. Fra Nuons ståsted er det vanskelig å forstå den prinsipielle forskjellen mellom å benytte eksisterende norsk produksjon som "likviditetsstøtte" og å benytte eksisterende svensk produksjon til samme formål.

(iii) Norske forbrukeres støtte til svensk produksjon av fornybar energi

I et norsk-svensk marked vil det kunne oppstå en situasjon der norske forbrukere i praksis finansierer verdiskapning, arbeidsplasser og teknologiutvikling i Sverige. I punkt 3.2.1 i høringsnotatet vises det til at man ved å innføre definisjonen av fornybar energi fra fornybarhetsdirektivet (direktiv 2001/77 EF), og fordi de elsertifikatberettigede energikildene vil være de samme i Norge som i Sverige, legger til rette for at også andre land kan integreres i ordningen. Videre har departementet understreket betydningen av at Norge ikke avgrenser sin elsertifikatberettigede produksjon i større grad enn hva som er gjort i Sverige. Dette blir av departementet begrunnet med at en snevrere ramme for norsk elsertifikatberettiget produksjon vil kunne lede til norsk finansiering av utbyggingsprosjekter i Sverige. Det vises videre til at en snever norsk definisjon av hva slags produksjon som skal omfattes vil kunne lede til økt norsk elektrisitetsimport. Nuon deler departementets syn på dette punkt, men vil understreke at de samme argumenter gjør seg gjeldende for så vidt gjelder ulikheter i regelverket for inkludering av eksisterende produksjon.

(iv) Mulige virkninger i strid med lovutkastets formål

Bortfallet av enhver støtte til eksisterende ikke-lønnsom fornybar kraftproduksjon vil etter Nuons syn kunne motvirke formålet om økt produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder i Norge, fordi incentivet til å vedlikeholde og optimalisere driften av slike anlegg vil kunne bli begrenset. Slik Nuon ser det, vil det overordnede målet om økt produksjon av fornybar energi kunne nås mest effektivt ved å bidra til optimal drift av eksisterende anlegg samtidig som nye utbyggingsprosjekter støttes. Erfaringene fra Sverige tilsier at det er et betydelig produksjonspotensiale i eksisterende produksjonsanlegg, som vil bli hentet ut dersom hensiktsmessige økonomiske incentiver blir etablert. Dette aspektet ved elsertifikatmarkedet er ikke berørt i høringsnotatet.

(v) Sammenlignbare markeder

Nuon vil også peke på at innlemmelse av tidligere berettiget produksjon i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet vil være i samsvar med ordningen i andre sammenlignbare markeder, som for eksempel markedet i Storbritannia.

2.2.3 Tilskuddsordninger utenfor elsertifikatmarkedet

En grunnleggende forutsetning for et norsk-svensk elsertifikatmarked er at ordningen skal være teknologinøytral og nøytral i forhold til geografisk plassering av de produksjonsanlegg

som omfattes. I så fall vil handelssystemet gi incentiver til en mest mulig effektiv utbygging av fornybar produksjon innenfor markedets grenser. Disse forutsetningene vil imidlertid bare slå til dersom de øvrige rammevilkår for utvikling av fornybar kraftproduksjon er sammenlignbare mellom de landene som deltar i markedet. Her vil et utall faktorer kunne ha betydning, som for eksempel beskatning, subsidier av ulik art og forskjeller i konsesjonsregimene for de aktuelle produksjonsanleggene. Men den mest direkte påvirkningsfaktor vil formodentlig være andre former for offentlig tilskudd til etablering eller drift av kraftproduksjonsanlegg i tillegg til inntektene fra elsertifikatmarkedet.

I denne sammenheng gjenstår det fortsatt å vurdere er rekke forhold når det gjelder harmonisering av rammeverket for et norsk-svensk marked. I lovutkastet har man foreslått at kraftproduksjonsanlegg, for å være elsertifikatberettiget, må tilbakebetale mottatt investeringsstøtte. I Sverige har man ikke oppstilt noe slikt krav om tilbakebetaling av tidligere tildelt investeringsstøtte (som kan ha vært betydelig). I tillegg har Riksdagen besluttet å sette av SEK 350 millioner til investeringstilskudd for såkalte pilotprosjekter for havs- og fjellbasert vindkraft. Den nylige tildelingen av SEK 70 millioner til etablering av vindparken Utgrunden II indikerer at tilskuddsordningen har delvis overlappende formål med det planlagte felles elsertifikatmarkedet.

Videre er det slik at mens det norske produksjonstilskuddet foreslås faset ut ved innføringen av elsertifikatmarkedet, så har den svenske Miljöbonusen blitt opprettholdt som en overgangsordning frem til 2009 for landbasert vindkraft. For off-shorebaserte vindkraftanlegg legges det i dag opp til opprettholdelse av Miljöbonusen.

EU-Kommisjonen har vurdert det svenske elsertifikatmarkedet i forhold til EF-traktatens regler om statsstøtte, og konkludert med at regimet ikke innebærer statsstøtte som er uforenlig med EF-traktaten. Den svenske Energimyndigheten har i sin rapport av 22. desember 2004 konkludert med at også tilskuddsordninger til energiproduksjon som ligger utenfor elsertifikatmarkedet bør harmoniseres ved etableringen av et felles norsk-svensk elsertifikatmarked. Det uttales (s.73):

"När det gäller andre typer av styrmedel är frågan något mer komplex. De flesta typer av subventionssystemer (till exempel den svenske miljöbonusen) snedvrider konkurrensen mellan energislagen på elcertifikatmarknaden och stör därför marknadens möjligheter till att effektivt allokera produktionsresurser [...] Detta talar för en harmonisering av dessa typer av stödssystem."

Nuon mener at de samlede økonomiske rammevilkårene for etablering av fornybar energi bør være tilsvarende i Norge og Sverige. Dersom det svenske regimet for offentlig tilskudd til fornybar kraftproduksjon ligger fast, bør det vurderes å tilpasse det norske regimet til dette.

2.2.4 Legitimiteten til et norsk-svensk elsertifikatmarked som ikke er tilstrekkelig harmonisert

Forskjellene mellom den norske og den svenske tilnærmingen til et felles marked som er gjennomgått ovenfor, kan etter Nuons vurdering føre til at markedet ikke får den legitimitet

som er nødvendig for en videre utvikling av markedet. Dersom systemet behandler norske og svenske aktører ulikt, med den følge at ny produksjonskapasitet ikke blir bygd ut der den er mest kostnadseffektiv, eller dersom det skapes inntrykk av at norske forbrukere i stor grad støtter svensk eksisterende og ny energiproduksjon, uten at denne støtten bidrar til å fremme lovens formål, kan det raskt oppstå krav om endringer av systemet. Dette vil igjen kunne svekke markedets forutberegnelighet både for elsertifikatberettigede og for aktører med plikt til å kjøpe elsertifikater.

2.3 Ivaretagelse av norske interesser i et fremtidig europeisk elsertifikatmarked

Nuon ønsker å fremheve at det norske lovutkastet til lov om pliktige elsertifikater blir til og skal fungere i en europeisk kontekst. Regjeringen har uttalt at den vil arbeide aktivt for å utvikle et harmonisert internasjonalt elsertifikatmarked. Det samme internasjonale aspektet er tidligere fremhevet av både Stortinget og departementet som en forutsetning for lovarbeidet, jf. kapittel 9 i St.meld. nr. 47 (2003-2004).

Utviklingen i EU vil nødvendigvis spille en stor rolle for utviklingen av et elsertifikatmarked i Norge. Norge er gjennom EØS-avtalen allerede forpliktet av EUs regler om det indre marked for elektrisitet, hvilket skal sikre en mest mulig fri handel med elektrisitet innen hele EØS-området. Elektrisitet utgjør "varer" i EØS-rettslig forstand og faller dermed under EØS-avtalens regler for det frie varebytte. Nærmere regler for handel med elektrisitet er fastsatt i EØS-relevant sekundærlovgivning. Fornybarhetsdirektivet er også EØS-relevant og vil i løpet av kort tid bli tatt inn i EØS-avtalen, jf. Olje- og energidepartementets versjon av "Rammenotat om direktiv 2001/77/EC om fremme av elektrisitet produsert fra fornybar energi i det indre elektrisitetsmarkedet" av 6. januar 2005. Samtidig er det på det rene at det norsk-svenske elsertifikatmarkedet vil bli direkte påvirket av utviklingen i EU gjennom Sverige. Norsk lovgivning for et elsertifikatmarked vil derfor nødvendigvis måtte bli utformet på en måte som tar høyde for denne europeiske utviklingen.

Etter Nuons vurdering går utviklingen innen EU i retning av opprettelse av et felleseuropeisk elsertifikatmarked. Selv om EUs medlemsstater i dag anvender ulike tilskuddsordninger for fornybar elektrisitetsproduksjon, evaluerer Kommisjonen fortløpende disse tiltakene med hensyn til deres egnethet til å oppnå EUs målsetninger knyttet til konsum av fornybar elektrisitet. Utviklingen med hensyn til konsum av fornybar energi i EU ser imidlertid ikke ut til å nå de mål som fornybarhetsdirektivet oppstiller. Kommisjonen har gjort det klart at dette ikke er tilfredsstillende. Allerede i oktober 2005 vil det derfor fra Kommisjonen bli fremlagt en rapport der blant annet behovet for et felleseuropeisk tilskuddsregime for fornybar energi vil bli behandlet.

Et europeisk elsertifikatmarked har i følge Kommisjonen flere sider som gjør det til et spesielt attraktivt virkemiddel i et fellesskapsperspektiv. Blant annet vil et felleseuropeisk elsertifikatmarked kunne erstatte ulike nasjonale løsninger og dermed motvirke uheldig konkurransevridding mellom produsenter som en følge av eksistensen av parallelle nasjonale tilskuddsordninger. Samtidig vil et felleseuropeisk elsertifikatmarked kunne dra nytte av komparative fortrinn innen fellesskapet, hvilket innebærer at elektrisiteten fra fornybare

energikilder vil bli produsert der den er billigst å produsere, og dermed med så liten samfunnsøkonomisk kostnad som mulig.

Nuon vil understreke betydningen av at de norske reglene for elsertifikathandel tar høyde for utviklingen i EU. I denne forbindelse er det særlig viktig at hensynet til norske interesser i en europeisk kontekst blir tilstrekkelig ivaretatt. Departementet har i kapittel 9 i St.meld. nr. 47 (2003-2004) uttalt at vurderingene som ligger til grunn for etablering av et regelverk for et internasjonalt elsertifikatmarked nødvendigvis vil måtte skille seg fra de vurderinger man må gjøre i et nasjonalt marked.

På grunn av Norges status som ikke-medlem i EU, har norske interesser bare begrenset adgang til EUs regelproduksjon, selv på et for Norge så grunnleggende område som elektrisitetsproduksjon. Etter Nuons mening er det derfor ekstra viktig at man tidlig posisjonerer seg nasjonalt på en måte som tar høyde for Norges interesser i en større internasjonal sammenheng. Departementet har i St.meld. nr. 47 (2003-2004) fremhevet at Norge har gode forutsetninger for langsiktig verdiskapning innenfor rammen av et internasjonalt samarbeid om et elsertifikatmarked. Det er imidlertid viktig at man sikrer et regelverk som gjør det mulig å dra nytte av disse forutsetningene. Norges fremste mulighet til å påvirke utviklingen i EU synes å være gjennom utformingen av et norsk-svensk marked, som vil kunne bli et foregangsmarked innen EU.

Nuon finner det imidlertid vanskelig å forstå hvorfor departementet samtidig, og i strid med disse overordnede synspunktene, finner grunn til å snevre inn kategorien av norske elsertifikatberettigede produksjonsanlegg til anlegg med byggestart etter 1. januar 2004. Tilsvarende begrensning er hverken gjort i fornybarhetsdirektivet eller i den svenske elsertifikatordningen, og vil neppe bli en del av et fremtidig felleseuropeisk elsertifikatmarked. Etter Nuons oppfatning er den foreslåtte begrensningen ikke bare uegnet som utgangspunkt for internasjonal harmonisering, men også egnet til å diskriminere norsk produksjon av fornybar elektrisitet sammenlignet med tilsvarende produksjon i andre land som deltar i eller kommer til å delta i elsertifikatmarkedet.

Lovutkastet har dermed, etter Nuons syn, ikke i tilstrekkelig grad tatt hensyn til de to viktigste aspektene ved etableringen av et internasjonalt elsertifikatmarked, nemlig å legge til rette for et utvidet internasjonalt marked, og å sikre at norske interesser ikke diskrimineres i en internasjonal sammenheng.

2.4 Forutberegnelighet for investorer i fornybar energiproduksjon

Det foreslåtte elsertifikatmarkedets levedyktighet vil være avhengig av politisk vilje til å følge opp de forutsetninger som loven bygger på gjennom hele lovens levetid. Den politiske risiko vil derfor være et viktig parameter for investorer og finansinstitusjoner.

De investeringer som så langt er gjort i ikke-lønnsom fornybar energiproduksjon i Norge hviler på tilsvarende forventninger om norske myndigheters vilje til å følge opp de initiativer som er tatt for å få produksjonsanleggene etablert, samt norske myndigheters vilje til å sørge for stabile tilskudds- og rammevilkår, slik at anleggenes investeringskostnad kan forsvares

over anleggenes levetid. Investorene har bygget sine forventninger blant annet på Regjeringens uttalelser i St.meld. nr. 29 (1998-1999) pkt. 4.4:

"I Norge ligger det godt til rette for økt bruk av nye, fornybare energikilder som vindkraft og bioenergi, samt varmepumper. I tillegg utgjør industrielt og kommunalt avfall en viktig del av potensialet for bioenergi. Regjeringen har som ambisjon at disse energikildene skal spille en større rolle i tilgangen på energi. Dette forutsetter at det tas et løft for å styrke det økonomiske grunnlaget for de som har muligheter for å gjennomføre konkrete prosjekter.[...]

Hvis det skal være mulig for næringslivet å bidra i arbeidet med omlegging av energisektoren, må de offentlige rammebetingelsene være stabile og langsiktige. Men utviklingen av nye, fornybare energikilder kan ikke bare baseres på å bli båret fram av statlige initiativer og støttetiltak. Den største oppgaven ligger på framtidens produsenter og forbrukere.[...]

Kostnadene ved å ta i bruk de nye, fornybare energikildene varierer, men generelt er det fortsatt behov for økonomisk støtte. Staten må derfor bidra til å lette overgangen og redusere terskelen for å ta i bruk nye, fornybare energikilder. Det er allerede mange tiltak som stimulerer til en slik utvikling [...]

Det er et mål å bygge vindkraftanlegg som årlig produserer 3 TWh innen år 2010. Dette målet er ambisiøst og forutsetter en langsiktig og tung satsing. Behovet for økonomisk støtte må løpende vurderes i lys av utviklingen i prisene for tradisjonelle energibærere og utviklingen i kostnadene for de nye, fornybare energikildene og energieffektiv teknologi."

I samme stortingsmelding pkt. 4.8 uttaler departementet videre:

"For å nå målene som er satt opp, er det nødvendig med en ytterligere impuls til omlegging gjennom langsiktige rammer for tilskudd. Langsiktighet er viktig fordi investeringer som bygger opp under omleggingen vil komme over tid. Troverdige rammer er en forutsetning for at produsenter, forbrukere, netteiere og øvrige aktører opptrer i tråd med Regjeringens mål. Tilskudd vil dempe fordelingsvirkningene av dels dramatiske omlegginger."

Det var på tidspunktet for etablering av de eksisterende anlegg klart at slike offentlig tilskudd var en forutsetning for anleggenes lønnsomhet. Forventningen var derfor at norske myndigheter, i alle fall i en viss periode etter at investeringene i nye anlegg for produksjon av fornybar energi ble gjort, skulle bidra med støtte som muliggjorde finansiering av anleggene på normale kommersielle vilkår. Uttalelsen i høringsnotatet om at de investorene som var med på denne tidlige utviklingsfasen tok en risiko (Nuon forstår dette som en henvisning til den politiske risiko) er i så måte lite tillitvekkende for fremtidige investorer. Selv om det foreslåtte elsertifikatmarked gir noe større trygghet for langsiktigheten av tilskuddsordningen, er det et stykke på vei den samme politiske risiko man i dag ber de nye investorene om å ta.

Vindkraftproduksjon er eksempel på produksjon som det så langt ikke har vært kommersielt mulig å etablere uten offentlige tilskudd eller andre inntektskilder ved siden av inntektene fra kraftsalget. I perioden frem til 2002 ble det tildelt investeringstilskudd på inntil 25 % av investeringskostnadene og i tillegg produksjonstilskudd per produserte KWh tilsvarende halv el-avgift. Senere ble investeringstilskuddet senket til maksimalt 10 % av investeringskostnadene, mens produksjonstilskuddet gradvis ble faset ut som følge av utviklingen av et marked for norske opprinnelsesbevis i Nederland. Etter bortfallet av det sistnevnte marked er investeringstilskuddet igjen satt til 25 % av investeringskostnadene.

Det samlede bidrag til vindkraftproduksjon har gjennom de siste årene holdt et relativt stabilt nivå, ved at tilskuddene har blitt tilpasset de til enhver tid eksisterende muligheter til å realisere den grønne verdien av den produserte kraften utenfor det norske støttereimet. Sammensetningen av tilskuddet har variert, men uten at disse endringene har hatt noen betydelig innflytelse på det samlede støttenivået. Fra og med 1. januar 2006 er elsertifikatmarkedet forutsatt å være eneste kilde til støtte for norske anlegg for produksjon av fornybar energi.

Eksisterende investorer i vindkraft og annen fornybar energi er dermed (for de aller fleste etter en relativt kort driftsperiode) utelukket fra ethvert videre driftstilskudd. Vindparkene på Hitra og Smøla kan tjene som et eksempel på hvilke utslag dette gir. Som tidligere nevnt, er Nuon engasjert i disse anleggene. Anleggene ble godkjent da verdien av opprinnelsesbevis i Nederland var på sitt høyeste, og anleggene ble derfor tildelt et relativt begrenset investeringstilskudd på 6 % av investeringskostnadene. Deler av anleggene står nå i fare for å bli holdt utenfor det fremtidige elsertifikatmarkedet. En utelukkelse fra elsertifikatmarkedet vil kunne resultere i en betydelig negativ totaløkonomi for disse prosjektene. Dersom departementet ønsker ytterligere informasjon om dette, vil Nuon kunne være behjelpelig med å fremskaffe slik informasjon.

Også på denne bakgrunn mener Nuon at eksisterende tidligere tilskuddsberettigede produksjonsanlegg for fornybar energi må inkluderes i det foreslåtte elsertifikatmarkedet.

3. ANDRE KOMMENTARER TIL DET FORESLÅTTE LOVUTKAST

3.1 Fastsetting av samlet elsertifikatkvote

Lovutkastet legger opp til at den samlede kvoteforpliktelsen (elsertifikatkvoten) skal fastsettes som et fast produksjonsvolum, målt i TWh, og ikke som en prosentandel av de beregningsrelevante elleveransene. Dette avviker fra løsningen som er valgt i Sverige. Den foreslåtte løsningen vil også avvike fra EUs tilnærming i fornybarhetsdirektivet, som i likhet med Sverige har knyttet målsetningen til å øke andelen fornybar energi av det totale energikonsumet, og ikke til produksjon av en gitt mengde fornybar energi. Et praktisk problem som oppstår ved at elsertifikatkvoten fastsettes i TWh er at elsertifikatpliktige ikke vil kunne beregne sin del av elsertifikatkvoten (og dermed kjøpeplikten) før etter utløpet av året. Dette vil kunne føre til usikkerhet og volatilitet i markedet, fordi mange

elsertifikatpliktige vil ha behov for å kjøpe eller selge elsertifikater i den korte perioden fra elsertifikatplikten blir fastsatt i januar til elsertifikatene må innløses 1. april.

Nuon mener at elsertifikatkvoten også i Norge bør fastsettes som en andel av de beregningsrelevante elleveransene i det aktuelle året. Denne løsningen vil være i samsvar med den løsning som er valgt i Sverige, og etter Nuons oppfatning også bidra til større sikkerhet omkring fremtidig prisdannelse på elsertifikater.

3.2 Tildelingsperioden for elsertifikatberettigete produksjonsanlegg

Etter Nuons oppfatning er forutberegnelighet med hensyn til produksjonsanleggs fremtidige inntekspotensial en sentral faktor for å utløse investeringsbeslutninger. Forslaget legger opp til at elsertifikater kan tildeles godkjente produksjonsanlegg i en samlet periode på 10 år. En slik tildelingsperiode vil ikke gi potensielle investorer tilstrekkelig sikkerhet for langsiktig lønnsomhet i prosjektene. Denne usikkerheten vil være mest påtrengende i markedets innledende fase, noe som kan legge en demper på nye investeringer i fornybar produksjon. Nuon tviler derfor på at en tildelingsperiode på 10 år vil være tilstrekkelig til å oppnå fastsatte produksjonsmål for elektrisitet fra fornybare energikilder.

3.3 Elsertifikatenes gyldighetsperiode

I lovutkastet legges det opp til at elsertifikatenes gyldighet kun skal begrenses av lovens varighet. Det åpner for at elsertifikatberettigete, og også aktører som erverver elsertifikater fra elsertifikatberettigete, vil kunne holde igjen sertifikatene sine i lengre perioder, slik at de ikke blir gjort tilgjengelige for elsertifikatpliktige aktører i markedet. Dette vil igjen kunne skape usikkerhet om fremtidig prisdannelse og åpne for pris- og markedsmanipulasjon.

Dette er ytterligere en faktor som kan lede til usikkerhet omkring grunnlaget for å investere i fornybar energiproduksjon. Nuon vil derfor foreslå at elsertifikatenes gyldighetsperiode settes til et begrenset antall år.

3.4 Godkjenning av produksjonsanlegg

3.4.1 Innledning

Som det fremgår ovenfor mener Nuon at det ikke bør innføres et skille mellom eksisterende og ny (ikke-lønnsom) produksjon av fornybar energi.

Dersom et slikt skille mellom eksisterende og ny produksjon likevel fastholdes, vil det etter Nuons oppfatning være påkrevet med enkelte endringer i lovens kriterier for avgrensning av elsertifikatberettiget produksjon.

3.4.2 Usikkerhet knyttet til begrepet "bygggestart"

Etter lovutkastets § 7 vil tidspunktet for bygggestart være avgjørende for om eksisterende produksjonsanlegg vil bli elsertifikatberettiget. Det legges opp til at det må foretas en

”konkret vurdering av hvorvidt kriteriet er oppfylt”. Etter lovutkastet må innehaveren av produksjonsanlegget ”sannsynliggjøre og dokumentere” at byggestart skjedde etter 1. januar 2004, eventuelt hvilke arbeider som var utført på dette tidspunkt.

Merknadene til § 7 legger til grunn at dersom arbeid av ”noe omfang” ble utført før skjæringstidspunktet, så blir anlegget ikke elsertifikatberettiget. Slik Nuon forstår høringsnotatet, vil dette føre til at produksjonsanlegg med byggestart før skjæringstidspunktet likevel blir elsertifikatberettiget dersom byggearbeidene som ble utført før skjæringstidspunktet var ubetydelige. Den videre avgrensningen og konsekvensene av lovutkastets begrep ”byggestart” er usikker. Dette vil kunne lede til unødvendig ekstraarbeid i forbindelse med godkjenningssprosessen for både anleggsinnehavere og tilsynsmyndigheten.

Et eksempel på de praktiske og rettslige utfordringene som byggestart som avgrensningskriterium kan føre til er vindparken på Nygårdsfjellet i Narvik, jf. omtalen på NVEs hjemmeside. Alle nødvendige konsesjoner og tillatelser ble gitt høsten 2003. Vedtakene ble påklaget av flere parter, blant andre flere representanter for reindriftsnæringen. Klagene ble gitt oppsettende virkning, med den følge at de igangsatte anleggsarbeidene ble stanset. Først i juli 2004 ble NVEs vedtak stadfestet av Olje- og energidepartementet slik at byggearbeidene kunne fortsette. På denne bakgrunn fremstår det som uklart om denne vindparken vil tilfredsstille vilkårene for elsertifikatberettigelse. Tilsvarende problemstillinger vil kunne oppstå i forhold til andre prosjekter hvor arbeider ble påbegynt i samme periode.

Produksjonsanleggenes produksjonsstart vil etter Nuons syn være et langt bedre kriterium for å skille elsertifikatberettiget produksjon fra ikke-elsertifikatberettiget produksjon. Tidspunktet for igangsatt produksjon vil være entydig og enkelt dokumenterbart.

3.4.3 Betydningen av taktiske tilpasninger til det nye elsertifikatmarkedet

Høringsnotatet legger til grunn at elektrisitetsprodusenter hadde kunnskap om en mulig innføring av et nytt elsertifikatmarked allerede 1. januar 2003. I løpet av 2003 viste det seg at mange utbyggere i påvente at en avklaring omkring det nye elsertifikatmarkedet valgte å utsette investeringer i fornybar energi. Dette førte til at Olje- og energidepartementet sendte ut en pressemelding (nr. 138/03 av 19. desember 2003), der det fremgikk at aktører som startet byggingen av produksjonsanlegg for fornybar energi etter 1. januar 2004, kunne gjøre regning med å bli inkludert i det fremtidige elsertifikatmarkedet.

Lovutkastet legger også opp til at anlegg tatt ut av drift etter 1. januar 2003 først kan bli elsertifikatberettiget etter å ha vært ute av drift i minimum fem år. Dette er begrunnet med at det ikke er ønskelig å tildele elsertifikater til anlegg som etter 1. januar 2003 ble nedlagt av taktiske grunner. Nuon er enig i at taktiske tilpasninger til elsertifikatmarkedet ikke bør premieres, men ønsker å påpeke at forslaget ikke er konsekvent i sin behandling av taktiske tilpasninger til det fremtidige elsertifikatmarkedet.

Aktører som i perioden 1. januar 2003 til 1. januar 2004 av taktiske grunner utsatte byggestart av planlagte anlegg har de facto bidratt til å forsinke utviklingen av ny fornybar

energiproduksjon i Norge fordi disse prosjektene vil bli realisert på et langt senere tidspunkt enn først forutsatt. Allikevel vil innehavere av slike anlegg bli elsertifikatberettiget.

Andre aktører utsatte ikke byggestart til tross for en viss usikkerhet med hensyn til innhold av og tidspunkt for et nytt elsertifikatregime, men valgte i stedet å starte utbyggingen uten hensyn til mulig taktisk posisjonering. Disse prosjektene er et viktig bidrag til oppfyllelsen av regjeringens målsetning for ny fornybar energiproduksjon, men vil etter lovutkastet ikke bli elsertifikatberettiget. Resultatet blir at de som har posisjonert seg taktisk i forhold til et mulig fremtidig elsertifikatmarked blir belønnet, mens de som har vært villige til å bidra til utviklingen av ny fornybar energi i Norge, ut fra en forventning om at norske myndigheter hadde en langsiktig forpliktelse til å støtte slike initiativer, blir lovforslagets tapere. En slik forskjellsbehandling er etter Nuons syn uheldig.

I tillegg vil Nuon påpeke at karanteneperioden på fem år for nedlagte anlegg i den foreslåtte § 7 første ledd bokstav c) kan komme til å stå i motsetning til lovens formål, som er å øke produksjonen av fornybar energi. Bestemmelsen vil kunne lede til at produksjonsanlegg, som kunne ha produsert fornybar energi, vil stå stille i påvente av karanteneperiodens utløp.

3.4.4 Utvidet produksjonskapasitet

I § 7 første ledd bokstav d) foreslår departementet at anlegg i drift før 1. januar 2004 som varig øker sin produksjonskapasitet etter dette tidspunkt, skal være elsertifikatberettiget for den økte produksjonskapasitet. Byggestart for kapasitetsutvidelsen er tilsynelatende ikke tillagt betydning. Dette betyr at prosjekter med byggestart før 1. januar 2004 likevel kan bli sertifikatberettiget dersom de kan karakteriseres som utvidelser av eksisterende anlegg og ikke som selvstendige produksjonsanlegg. Nuon mener at denne forskjellsbehandling mellom eksisterende produksjonskapasitet og utvidelser av eksisterende produksjonskapasitet er uheldig og ulogisk.

3.5 Elsertifikatenes rettslige status

Høringsnotatet konkluderer med at et elsertifikat må anses som et alminnelig formuesgode og ikke et finansielt instrument. Denne klassifiseringen vil ha flere konsekvenser. I dette punktet vil vi særlig kommentere merverdiavgifts- og regnskapsmessige konsekvenser.

Det er av avgjørende betydning at det blir lik merverdiavgiftsbehandling i Norge og Sverige for at markedet for elsertifikater skal fungere tilfredsstillende. Nuon viser i den forbindelse til høringsnotatet s. 29. I Sverige anses ikke omsetning av elsertifikater som merverdiavgiftspliktig. Det er Nuons syn at denne løsningen også bør velges av norske myndigheter.

Merverdiavgiftsloven § 5 b oppstiller unntak fra merverdiavgiftsplikt for omsetning av "finansielle instrumenter og lignende". Ved å anse elsertifikater som alminnelige formuesgoder, vil omsetning av elsertifikater i utgangspunktet være merverdiavgiftspliktig. Spørsmålet blir da om elsertifikater kan anses å være et "lignende" instrument som også er unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Bestemmelsen i merverdiavgiftsloven § 5 b er formulert for

at nye instrumenter også skal kunne omfattes. Vi antar at det vil være den beste løsningen å anse elsertifikater som et "lignende" instrument, men at det vil være nødvendig at spørsmålet avklares av Finansdepartementet.

Den regnskapsmessige behandlingen vil også påvirkes av klassifiseringen. Dersom elsertifikater ikke klassifiseres som finansielle instrumenter, vil det ikke være mulig å benytte virkelig verdi som vurderingsprinsipp, jf. regnskapsloven § 5-8. Derimot må hovedregelen om laveste verdis prinsipp i så tilfelle benyttes, jf. regnskapsloven § 5-2.

3.6 Overføring av retten til å motta elsertifikater

Lovutkastet legger til grunn at det er innehaveren av et godkjent produksjonsanlegg som skal få tildelt elsertifikater fra staten, og at retten til å få tildelt elsertifikatene fra staten ikke kan overføres til andre.

Dersom elsertifikater også kunne utstedes direkte til banker, finansieringsinstitusjoner eller andre aktører som bidrar til finansiering av fornybar produksjon, vil dette kunne åpne for mer effektive finansierings- og sikkerhetsløsninger. Nuon mener derfor at retten til å motta elsertifikater fra staten bør kunne overføres fra innehaveren av produksjonsanlegget til tredjepersoner ved avtale.

3.7 Mulighetene for eksport av fornybar energi og tilhørende "grønn verdi"

I NVE's rapport 11-2004 punkt 10 drøftes hvilke virkninger eksport av fornybar energi og tilhørende "grønn verdi" kan ha for Norges mulighet til å oppnå målsetningene etter fornybarhetsdirektivet. Dette spørsmålet kan være av betydning for elsertifikatmarkedet, men er ikke berørt i høringsnotatet.